

Natuurhistorisch Maandblad

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

INHOUD: Afscheid van Rector Cremers als Voorzitter van het Natuurhistorisch Genootschap, p. 133. — Aankondiging van de Maandvergaderingen, p. 133. — Voor de Jeugdleden, p. 133. — Verslag van de Maandvergadering te Maastricht, op Woensdag 6 Dec. 1950, p. 133. — P. Chrysanthus o.f.m. Cap.: Onze „Kameleonspinnen” (Misumena vatia en Thomisus albus), p. 135. — F. F. F. E. van Rummelen. Enige opmerkingen omtrent het mineraal epidoot naar aanleiding van het loessprobleem, p. 139.

AFSCHIED VAN RECTOR CREMERS ALS VOORZITTER VAN HET NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP.

Van Rector Cremers ontving het secretariaat het volgend schrijven :

Van de oprichting van het Natuurhistorisch Genootschap af mocht ik het genoegen smaken daarvan als voorzitter te fungeren. Al bracht deze functie vele zorgen en beslommeringen met zich mede, ik heb ze gaarne voor mijn rekening genomen, daar ik steeds de volle steun mocht wedervaren van mijn medebestuurders en daar de groei en bloei van het Genootschap deze arbeid maakte tot een aangename taak. Het is dan ook met een zekere schroom, dat ik het reeds langer overwogen besluit om mijn demissie als voorzitter te nemen aan Uw bestuur kenbaar maak. Ik doe dat niet zonder mijn bijzondere erkentelijkheid te betuigen aan al degenen die mij in vriendschap en door een gemeenschappelijk ideaal bezielde, in mijn taak hebben bijgestaan. Moge het Genootschap zijn goede tradities blijven voortzetten.

Elisabeth Tehuis. Rector JOS. CREMERS.
17 December 1950.

Naar aanleiding van het hierboven bedoelde besluit van Rector Jos Cremers, zal tijdens de kerstvacantie een bestuursvergadering worden gehouden, waarop een nieuwe voorzitter zal worden gekozen.

Het bestuur koestert de innige wens, dat de Rector, onder wiens leiding het Genootschap steeds welgevaren is, nog vele jaren als raadsman voor het Genootschap mag behouden blijven.

AANKONDIGING VAN DE MAANDVERGADERINGEN.

te Maastricht op Woensdag 3 Januari om 6 uur in het Museum.

De Zweedse chiropteroloog Dr. O. Ryberg (Malmö) zal een lezing houden over : „Die Fledermaüse im Aberglauben, Literatur und Wirklichkeit”. Spr. zal dit onderwerp met projectie en film toelichten.

te Heerlen op Woensdag 10 Januari om 7 uur in de R.K.H.B.S.

VOOR DE JEUGDLEDEN.

Vergadering in het Natuurhistorisch Museum om 6 uur op Woensdag 10 Januari.

De heer W. Onstenk zal een lezing houden over „De winterslaap”.

Dinsdag 2 Januari sterrenexcursie o.l.v. de weleerwaarde heer kapelaan J. Kluymans. Bijeenkomst om 7 uur op het Bosquetplein.

Donderdag 4 Januari. Bijeenkomst om 3 uur, in het Museum. De heer F. Smeets zal een praatje houden over „Praehistorie” met demonstratie van door hem gevonden voorwerpen.

Hierna eventueel vertoning van enkele biologische filmen.

VERSLAG VAN DE MAANDVERGADERING te Maastricht, op Woensdag 6 December 1950.

Aanwezig de dames Minis-van de Geyn, Bels-Koning, Smeets, De Kleermaecker, Berendschot en de heren van Rummelen, Kruytzer, van Son-

deren, Pater van Summeren, Br. Bernardus, Nijst, Florack, Pater Bosse, Frater Cuypers, Janssen, Stevens, Br. Agatho, Leysen, van der Hoogt, Wassenberg, Bels, van Noorden, Mommers, Brans en Gregoire.

De waarnemend voorzitter, de heer van Rumelen, begint met het voorlezen van een felicitatie-telegram van de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, dat het Bestuur ter ere van het 40-jarig jubileum werd toegezonden. Ook ontving Rector Cremers een gelukwens van Prof. Ir A. Sprenger die het Genootschap vanaf de grondvesten mee heeft opgebouwd en later na zijn vertrek naar Wageningen steeds een warme belangstelling is blijven tonen.

Hierna geeft de voorzitter aan de heer Florack uit Valkenburg, de alom in ons land bekende slakkenkweker, gelegenheid tot het aanbieden van een collectie van een dertigtal huisjes van de wijngaardslak vanaf het kleinste tot het grootst gevonden exemplaar (variërend van $\frac{1}{2}$ tot 5 cm), welke schenking in dank wordt geaccepteerd.*

De heer van der Hoogt, hoofdopzichter van de stadsplantsoenen, heeft aan het museum een houtmonster laten bezorgen van *Gymnocladus dioica*, de gewei- of doodsbeenderenboom; het hout is afkomstig van een bijna 100 jaar oud exemplaar uit het Stadspark, dat vorig jaar door een storm geveld werd. Deze boom was bij de tweede parkuitbreiding aan het begin der tachtiger jaren geplant. De heer van der Hoogt is voornemens op den duur van alle interessante bomen uit de parken, houtmonsters af te staan aan het museum.

De conservator laat een abnormaal gebouwd wespennest zien; het heeft de vorm van een halve goudse kaas, met een middellijn van 70 tot 75 cm, hoogte 20 cm. (Op blz. 103 van deze jaargang staat abusievelijk vermeld als middellijn 25 cm i.p.v. 75 cm).

De heer Geurts uit Echt schonk dit nest aan het museum.

Mevrouw Minis vertoont een stuk kaak, bezet met tanden, dat door zijn ongewoon uiterlijk al meerdere mensen op een dwaalspoor heeft gebracht. Nadat het voorwerp ter determinatie naar Leiden was opgezonden, berichtte Dr L. D. Brongersma per kerende post als volgt: tanden van Cyprinidae op de ossa pharyngealia inferiora. Volgens de grootte van de tanden en het keelbeen komt in aanmerking de karper

(*Cyprinus carpio* L.), maar de keeltandformule klopt niet. Met de formule stemt beter overeen het gebit van de barbeel (*Barbus barbus* L.), doch deze blijft, wat grootte betreft, ver beneden de maat van het gevonden stuk. Met dit al kan de soort nog niet definitief worden vastgesteld. Het botje is door de heer L. Loozen te Gulpen gevonden in een wagen met grint, dat afkomstig was uit de grintgroeve uit het Nyswillebos bij Wittem. Hoe het daar verzeild is geraakt zal wel eeuwig een raadsel blijven!

Tot slot geeft de heer Jo Janssen, Heerleheide een overzicht van de door hem dit jaar gevonden varens, waarvan we noemen: de zwartsteel (*Asplenium Adiantum-nigrum*) te Heerlen; de tongvaren (*Phyllitis scolopendrium*) te Valkenburg; de smalle beukvaren (*Dryopteris Phegopteris*) te Valkenburg; de gebogen beukvaren (*Dryopteris Linnaeana*) te Valkenburg; de rechte beukvaren (*Dryopteris Robertiana*) te Maastricht; de schubvaren (*Ceterach officinarum*) te Gronsveld en de koningsvaren (*Osmunda regalis*) te Schinveld.

Naar aanleiding hiervan deelt de heer Gregoire mede, dat de zwartsteel volgens de heer Knols ook te Geulle voorkomt.

De heer van Noorden vond de addertong (*Ophioglossum vulgatum*) te Schin op Geul.

Het verslag van de maandvergadering te Heerlen op Woensdag 13 Dec., wordt in het volgend Maandblad geplaatst.

*) Naar aanleiding van de discussie over de ouderdom van de wijngaardslak werden inlichtingen ingewonnen bij Mevr. W. van der Feen-van Benthem Jutting, conservatrice aan het Zoölogisch Museum te Amsterdam, die hieromtrent uit „Die Weinbergsschnecke, *Helix pomatia* L.” van Prof. Meisenheimer (Leipzig, 1912) het volgende citeert:

„Normalerweise lebt die Weinbergsschnecke wohl nur 2—3 Jahre. Doch kommen Ausnahmen von dieser Regel vor, indem man Schnecken fünf bis zehn, ja sogar elf Jahre in Gefangenschaft gehalten hat. Aber derart alte Individuen zeichnen sich stets durch eine enorme Grösse aus, da die Schale eben von Jahr zu Jahr neue Anwachsstreifen erhält. Ein solches Riesenexemplar von 68 mm Durchmesser hat man 11 Jahre lang in seinem Wachstum verfolgen können. Im ersten Jahre brachte es das junge Tier auf $2\frac{1}{2}$ Umgänge, im zweiten Jahre wurde etwas mehr als ein halber Umgang zugefügt, im dritten Jahre etwas weniger und in allen folgenden Jahren nur noch je etwa ein Achtelumfang. In anderen Fällen hat man die jährliche Wachstumstrecke variabler (1—5 cm breit) gefunden. Stets aber war Riesenwuchs das Ergebnis einer derart abnorm langen Lebensdauer.”